

Społeczne Aspekty Transformacji Energetycznej

dr hab. Joanna Kulczycka, prof. AGH, dr Olga Janikowska, mgr inż. Natalia Generowicz-Caba, mgr Magdalena Byrtek

Transformacja energetyczna

Transformacja energetyczna, której głównym celem jest przekształcenie wysokoemisyjnej gospodarki w zrównoważoną, zieloną i zdywersyfikowaną, związana jest z drastyczną redukcją wykorzystania węgla i innych paliw kopalnych jako źródła energii. W tym kontekście Europejski Zielony Ład, a także strategia neutralności klimatycznej stanowią kwestie coraz większego zainteresowania społeczności naukowej, decydentów politycznych, a także szeroko pojętego społeczeństwa obywatelskiego.

Społeczne aspekty transformacji

W aspekcie transformacji energetycznej niezmiernie istotna wydaje się partycypacja społeczna w procesie decyzyjnym. Wiąże się ona z następującymi kwestiami takimi jak:

- społeczna akceptacja zmian – proces transformacji wymaga zmian w społecznych nawykach konsumpcyjnych, a także inwestycji w nowe technologie do których społeczeństwo może nie końca być przekonane;
- innowacyjność i przedsiębiorczość społeczna – społeczna akceptacja i zrozumienie szeregu zmian związanych z transformacją energetyczną może w rezultacie podbudzić innowacje i przedsiębiorczość w dziedzinie energii odnawialnej. Tym samym może zwiększyć rolę prosumenta, mogą tworzone być nowe technologiczne, biznesowe i społeczne;
- legitymizacja zachodzących zmian – transformacja energetyczna związana jest ze zmianami legislacyjnymi; zaangażowanie społeczne może prowadzić do ustanowienia odpowiednich polityk, regulacji i praw, które wspierają rozwój energii odnawialnej i zrównoważonych technologii;
- równowaga rozwoju – społeczna akceptacja i zrozumienie zmian mogą pomóc w budowaniu świadomości na temat negatywnych skutków używania paliw kopalnych i przyspieszyć zmiany na rzecz bardziej ekologicznego i zrównoważonego systemu energetycznego.

Do najczęściej stosowanych zachęt zalicza się między innymi: ulgi podatkowe, programy kredytowe, subsydia i dotacje, certyfikaty energetyczne, dotacje lub ulgi na wymianę starych urządzeń, wsparcie badań naukowych, programy edukacyjne i informacyjne, system taryf gwarantowanych, normy i regulacje prawne, net-metering.

Programy wspierające transformację energetyczną na Śląsku

Nazwa programu	Opis
Program Czyste Powietrze	Czyste Powietrze to kompleksowy program mający na celu ograniczenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne.
Mój Prąd	Mój Prąd to program wsparcia finansowego inwestycji w instalację systemów fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych, których właściciele zakupią i zamontują panele fotowoltaiczne.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego	Ten regionalny program obejmuje różne środki promujące zrównoważone wykorzystanie energii, takie jak: dotacje i subsydia dla przedsiębiorstw i samorządów lokalnych na inwestycje w projekty efektywności energetycznej, finansowanie instalacji energii odnawialnej i inteligentnych systemów zarządzania energią.
Śląski Klaster Energii	Klaster został uruchomiony w celu wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub innych źródeł lub paliw, w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV.
Miejski Program Edukacji Klimatycznej „Klimatyczne Katowice”	Program został stworzony, aby pomóc młodym ludziom zrozumieć wpływ degradacji środowiska na ich przyszłość, poszerzyć ich wiedzę, świadomość i umiejętności w zakresie edukacji klimatycznej.
Programy uniwersyteckie i inicjatywy badawcze	Uczelnie w regionie śląskim, takie jak Politechnika Śląska, oferują specjalistyczne kursy i programy badawcze skoncentrowane na zrównoważonej energii.
Doradztwo Energetyczne 2.0	Doradztwo skierowane jest do wszystkich tych, którzy dbają o środowisko, koncentrują się na efektywności energetycznej i odnawialnych źródłach energii.
Kaj ta zmiana? Kampania na rzecz sprawiedliwej transformacji	Głównym celem jest przeprowadzenie badań na temat przygotowania górnośląskich miast do transformacji energetycznej, aby sprawdzić gotowość zainteresowanych gmin do zmian.
Fundusze Unii Europejskiej	Śląsk korzysta z różnych mechanizmów finansowania UE mających na celu promowanie zrównoważonego rozwoju, w tym: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)
Kampanie edukacyjne województwa śląskiego	Władze regionalne prowadzą różne kampanie uświadamiające, aby edukować obywateli w zakresie zrównoważonych praktyk energetycznych.
Warsztaty i sesje szkoleniowe prowadzone przez organizacje pozarządowe	Organizacje pozarządowe w regionie, takie jak Polska Fundacja Efektywności Energetycznej, organizują warsztaty i sesje szkoleniowe na tematy związane ze zrównoważoną energią.
Inicjatywy sektora prywatnego	Wiele firm na Śląsku inwestuje w zrównoważone praktyki energetyczne, często wspierane przez zachęty rządowe. Firmy instalują panele słoneczne i inne systemy energii odnawialnej, aby zmniejszyć zależność od paliw kopalnych.
Agro Energia	Agro Energia jest wsparciem inwestycji m.in. w odnawialne źródła energii, które pozwolą na ograniczenie negatywnego wpływu działalności rolniczej na środowisko.

Wnioski

Zachęty do zrównoważonego wykorzystania energii są niezbędne nie tylko dla ochrony środowiska, ale także dla zapewnienia zrównoważonej przyszłości energetycznej. Inicjatywy te mają na celu nie tylko ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie zależności od paliw kopalnych, ale także promowanie bardziej efektywnego i ekologicznego wykorzystania zasobów. W regionie Górnego Śląska, istnieje wiele możliwości wspierających transformację energetyczną, które nie tylko redukują negatywne skutki dla środowiska, ale także przyczyniają się do poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców. Wdrażanie odnawialnych źródeł energii oraz technologii energooszczędnych stanowi kluczowy element strategii walki z kryzysem klimatycznym oraz budowania zrównoważonej i przyszłościowej gospodarki.

info@sitrans-project.eu

@sitranseu

